

การเผยแผ่พุทธวิธีเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของคนไทยในศตวรรษที่ 21
The Dissemination of Buddhist Methods for Reducing Aggressive Behavior of
Thais in the 21st Century

สุเมตร์ เทพโสภา¹, จิราภรณ์ ผันสว่าง², พระครูปราโมทย์สีลคุณ³,
ทองเปลื้อง อภัยวงศ์⁴
Sumate Tepsopa¹, Jiraporn Phansawang², Phrakrupramotseelakul³,
Thongpluang Apaiwong⁴
ทำวิจัยเมื่อ พ.ศ. 2562
Email : sumatmbu@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อทดลองการเผยแผ่พุทธวิธีเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าว 2) เพื่อประเมินผลการทดลองการเผยแผ่พุทธวิธีเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าว 3) เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการเผยแผ่พุทธวิธีเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของคนไทยในศตวรรษที่ 21 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ เยาวชนที่เป็นนักเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง จำนวน 375 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและทดสอบสมมติฐานการวิจัย โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัยพบว่า 1. ผลทดลองการเผยแผ่พุทธวิธีเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของคนไทยในศตวรรษที่ 21 โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2. ผลการประเมินผลการทดลองที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา สภาพที่อยู่อาศัย การรับสื่อมวลชน แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการเผยแผ่พุทธวิธีเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของคนไทยในศตวรรษที่ 21 ไม่แตกต่างกัน 3. ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการเผยแผ่พุทธวิธีเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของคนไทยในศตวรรษที่ 21 ด้านเมตตา คือ ต้องมีความระลึกถึงความทุกข์ของผู้อื่น และยังจิตให้มีกุศลอยู่เสมอ ด้านกรุณา คือ ควรมีความปรารถนาที่จะช่วยหรือสงเคราะห์ผู้อื่นให้พ้นทุกข์จากการหิวโหยอดยาก ด้านมุทิตา คือ แนะนำแนวทางต่อการยังประโยชน์ของผู้อื่นให้

^{1,2,3,4}มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

^{1,2,3,4} Mahamakut Buddhist University Roi Et Campus, Thailand.

*ได้รับบทความ: 22 กรกฎาคม 2563; แก้ไขบทความ: 3 กันยายน 2563; ตอบรับการตีพิมพ์: 11 กันยายน 2563

เจริญยิ่งขึ้นไป ด้านอุเบกขา คือ ความเป็นธรรมและความเสมอภาคต่อผู้อื่น ให้ความเคารพต่อความคิดและการแสดงออกของผู้อื่น

คำสำคัญ : 1. การเผยแผ่พุทธวิธี 2. พฤติกรรมก้าวร้าว 3. คนไทยในศตวรรษที่ 21

ABSTRACT

The objective of the research article were 1) to test the propagation of Buddhism to reduce the aggressive behavior of Thai people in the 21st century; 2) to reduce the aggressive behavior of Thai people in the 21st century and 3) to improve and develop Buddhist propagation methods in order to reduce the aggressive behavior of Thai people in the 21st century. The sample used for this research was youth who were high school students in Central Northeast, 375 people. The tools used for data collection it was a questionnaire. The statistics used in data analysis were average. Standard deviation and test the research hypothesis using one-way analysis of variance (t-test).

The research results were found that: 1. The results of the experiments on the propagation of Buddhist methods to reduce the aggressive behavior of the Thai people in the 21st century found that the overall level was at a high level. 2. Assessment results of trials with gender, age, educational level. Living conditions There is no difference in the media reception, there is no different opinion on the propagation of Buddhism in order to reduce the aggressive behavior of Thai people in the 21st century. 3. Suggestions for improving and developing Buddhist propagation methods to reduce the aggressive behavior of Thai people in the 21st century in compassion is to remember the suffering of others. And always have charity. The kind is that there should be a desire to help or relieve others from suffering from hunger and hardship. The benefit of others to grow even more in the advantage is fairness. And equality with others Respect the thoughts and expressions of others.

Keywords : 1. Dissemination of Buddhist 2. Aggressive Behavior 3. Thais in the 21st Century

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 ได้มีพระราชดำรัสเกี่ยวกับการลดความก้าวร้าวของคนไทยที่สำคัญตอนหนึ่งความว่า “ความเมตตาปรารถนาดีต่อกันนี้ เป็นปัจจัยอย่างสำคัญ ที่จะยังความพร้อมเพียงให้เกิดมีขึ้น ทั้งในหมู่คณะและในชาติบ้านเมืองและถ้าคนไทยเรายังมีคุณธรรมข้อนี้ประจำอยู่ในจิตใจ ก็มีความหวังได้ว่า บ้านเมืองไทยไม่ว่าจะอยู่ในสถานการณ์ใดๆ ก็จะต้องอยู่รอดปลอดภัย และดำรงมั่นคงต่อไปได้ตลอดรอดฝั่งอย่างแน่นอน” (พระดำรัสในการเสด็จออกมหาสมาคม ในงานพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม วันพุธที่ 5 ธันวาคม 2555) ความสำคัญของการพัฒนาสังคมโดยใช้หลักพุทธวิธีเป็นสิ่งที่สำคัญต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทั้งนี้ยังสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ในยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ตามเป้าประสงค์ที่ 3.6 การสร้างความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวไทย และยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ยุทธศาสตร์ 4.3 ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ โดยความสำคัญในประเทศไทยที่เป็นประเทศกำลังพัฒนา สังคมมีการขยายตัวออกไปอย่างกว้างขวาง เปลี่ยนแปลงจากสังคมชนบทมาเป็นสังคมเมือง ย่อมทำให้เกิดปัญหาต่างๆ มากมายเพราะเมื่อเกิดปัญหาหนึ่งก็ย่อมจะเชื่อมโยงไปสู่อีกปัญหาหนึ่งต่อไป ในสถานการณ์ประเทศไทยในปัจจุบันมีปัญหาความแตกแยกทางด้านความคิดเห็น ส่งผลให้คนในสังคมมีความเข้าใจที่แตกต่างกัน ซึ่งปัญหาสำคัญนี้จะส่งผลเสียร้ายแรงต่อประเทศชาติก็คือ ปัญหาการกระทำผิดของเด็ก (Juvenile Delinquency) ซึ่งหากเยาวชนเติบโตในสภาพแวดล้อมที่ไม่ดีแล้ว ในอนาคตของประเทศชาติจะขาดความมั่นคงเพราะเยาวชนนั่นเองที่จะต้องเป็นผู้ใหญ่และรับผิดชอบประเทศชาติในอนาคต (สุชา จันทรเฒ, 2545 : 28) ซึ่งพฤติกรรมหนึ่งเด็กกระทำผิดนั้นก็คือ พฤติกรรมก้าวร้าว ซึ่งก่อให้เกิดความเสียหาย และเป็นอันตรายต่อบุคคลทำให้เกิดปัญหาสังคมตามมา คนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาทางสังคมตามมา คนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวสูงเป็น คนที่ขาดการควบคุมตนเองและทำลายล้างสิทธิของคนอื่นเนื่องจากวัยรุ่นเป็นวัยที่กำลังอยู่ในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อ และเป็นระยะที่มีการพัฒนาในด้านต่างๆ เช่น ร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา จากพัฒนาการด้านต่างๆ เหล่านี้ ทำให้เด็กวัยรุ่นมีพฤติกรรมความก้าวร้าวรุนแรงที่สุดและมักบ่งชี้ได้ถึงพฤติกรรมอาชญากรรมในวัยผู้ใหญ่ได้มาก เนื่องจากอารมณ์วัยรุ่นจะรุนแรง เปลี่ยนแปลงไวเกิดความรู้สึกเครียดทางอารมณ์ได้ง่าย รวดเร็ว ขาดการควบคุมแสดงออกอย่างเปิดเผย เป็นวัยที่เต็มไปด้วยปัญหามากมาย และพฤติกรรมของเด็กวัยรุ่นในปัจจุบันมีแนวโน้มไปในลักษณะก้าวร้าวรุนแรง ถ้าพฤติกรรมก้าวร้าวมีความรุนแรง ถึงระดับสูงและแสดงออกในทิศทางที่ไม่ถูกต้อง ย่อมเกิดอันตรายต่อสังคมเป็นอย่างยิ่ง เพราะความก้าวร้าวนำไปสู่การทำลายล้างชีวิตซึ่งวัยรุ่นเป็นอนาคตที่สำคัญของชาติ จึงน่าเป็นห่วงอย่างยิ่งหากมีพฤติกรรมก้าวร้าว (สุนีย์ ธีรวิรุฬห์, 2542 : 1)

สังคมไทยปัจจุบันเด็กและเยาวชนมีพฤติกรรมก้าวร้าวเพิ่มมากขึ้น ดังตัวอย่างที่เห็นได้ตามข่าวหน้าหนังสือพิมพ์ที่มีเด็กและเยาวชนทำผิดกฎหมายกันเพิ่มขึ้นทำให้สังคมไทย จากความจริงที่ว่าเด็กและเยาวชนเห็นประชากรที่สำคัญของชาติซึ่งประชากรเหล่านี้เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติให้เจริญรุ่งเรืองต่อไปในอนาคต ถ้าเด็กเยาวชนเป็นประชากรที่มีคุณภาพ มีพฤติกรรมที่เหมาะสมการพัฒนาประเทศชาติให้เจริญรุ่งเรืองยิ่งๆ ขึ้นก็เกิดขึ้นได้ แต่ถ้าประชากรเหล่านี้เป็นประชากรที่ไม่มีคุณภาพมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมก็จะเป็นการสร้างปัญหาให้กับสังคมอีกต่อไป ซึ่งพฤติกรรมต่างๆ ของเด็กและเยาวชนที่พบเห็นในสังคมไม่มีความเหมาะสมและพบว่าเป็นปัญหาในสังคมไทยในปัจจุบัน คือ พฤติกรรมความก้าวร้าวรุนแรง พฤติกรรมการติดเกม พฤติกรรมเที่ยวกลางคืน พฤติกรรมติดการพนัน เป็นต้น (เดิมทิพย์ พานิชพันธุ์, 2550 : 1) ปัญหาความก้าวร้าวของคนไทย โดยเฉพาะกลุ่มเยาวชนที่เกิดขึ้นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง ประกอบด้วย จังหวัดมหาสารคาม จังหวัดร้อยเอ็ด และจังหวัดกาฬสินธุ์ มีการทะเลาะวิวาทในงานเทศกาลต่างๆ เช่น รถแห่ งานบุญบั้งไฟ การทะเลาะกันของนักเรียนต่างสถาบัน เป็นต้น ซึ่งจะเป็นผลให้สังคมเกิดความแตกแยกนำไปสู่ความแตกแยกในชุมชน สังคม ประเทศชาติ

จากปัญหาด้านความก้าวร้าวดังกล่าว ผู้ศึกษาวิจัยจึงใช้พุทธวิธีเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวได้แก่ หลักพรหมวิหาร 4 ประกอบด้วย เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา ที่นำมาประยุกต์ใช้กับการลดพฤติกรรมก้าวร้าวที่จะเกิดความแตกแยกในสังคมไทย บ้านเมืองไทยเกิดความขัดแย้งมากมายภายในสังคมเนื่องจากปัจจัยหลายด้านที่ส่งผลกระทบต่อความขัดแย้งนั้นเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งความขัดแย้งที่สร้างเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ อย่างไม่จบสิ้นนั้นมาจากมนุษย์มนุษย์ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการทำให้เกิดความขัดแย้งภายในสังคมหลักธรรมที่จะสามารถสลายความขัดแย้งและสร้างความสามัคคีของคนในสังคมคือ หลักพรหมวิหารธรรม ควรนำมาเป็นแนวทางในการแก้ไขความขัดแย้ง เพราะหลักพรหมวิหารธรรม มีเนื้อหาครอบคลุมทั้งด้านการกระทำ ทางกาย วาจา และใจ อันนำมาสู่การแก้ไขปัญหาก้าวร้าว ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะนำพุทธวิธีมาเผยแผ่เพื่อลดปัญหาพฤติกรรมก้าวร้าวของคนไทยในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชน และสามารถนำผลการวิจัยมาประยุกต์ใช้ในสังคมไทยปัจจุบันได้

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 2.1 เพื่อทดลองการเผยแผ่พุทธวิธีเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของคนไทยในศตวรรษที่ 21
- 2.2 เพื่อประเมินผลการทดลองการเผยแผ่พุทธวิธีเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของคนไทยในศตวรรษที่ 21
- 2.3 เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการเผยแผ่พุทธวิธีเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของคนไทยในศตวรรษที่ 21

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

3.1 ได้ทราบผลการทดลองการเผยแพร่พุทธวิธีเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของคนไทยในศตวรรษที่ 21

3.2 ได้แนวทางการเผยแพร่พุทธวิธีเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของคนไทยในศตวรรษที่ 21

3.3 ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์เกี่ยวกับรูปแบบการป้องกันและแก้ปัญหาพฤติกรรมก้าวร้าวของคนไทยในศตวรรษที่ 21 ด้วยหลักพุทธวิธี หลักพรหมวิหาร 4 และเป็นประโยชน์การเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจแก่กลุ่มเยาวชนได้

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ พระสงฆ์ และเยาวชนที่เป็นนักเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง 3 จังหวัด คือ จังหวัดกาฬสินธุ์ จังหวัดมหาสารคาม และจังหวัดร้อยเอ็ด คือ 1)กลุ่มพระสงฆ์ผู้ทำหน้าที่เผยแพร่ เป็นพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน จำนวน 20 2)กลุ่มเยาวชน จำนวน 375 คน โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ 1)แบบสัมภาษณ์พระสงฆ์ 2)แบบสอบถามสำหรับเยาวชน การหาค่าความเชื่อมั่น(Reliability)ของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยหาค่าประสิทธิ์แอลฟา(α -Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .85 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ 1)สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2)สถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมก่อนใช้พุทธวิธีและหลังการใช้พุทธวิธี ได้แก่ การทดสอบค่าที (t-test)

5. ผลการวิจัย

5.1 ผลการวิเคราะห์การทดลองการเผยแพร่พุทธวิธีเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของคนไทยในศตวรรษที่ 21 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านมุทิตา($\bar{X}$ =4.13) รองลงมา คือ ด้านการอุเบกขา($\bar{X}$ =4.12) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านเมตตา ด้านกรุณา($\bar{X}$ =4.05) ตามลำดับ

5.2.1 การเผยแพร่พุทธวิธีเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของคนไทยในศตวรรษที่ 21 ด้านเมตตา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อที่ 6 ที่ว่า ไม่เบียดเบียนเพื่อน ญาติ พี่น้อง คนที่อยู่ในสังคม($\bar{X}$ =4.19) รองลงมา คือ ข้อที่ 3 ที่ว่า เห็นออกเห็นใจผู้อื่นเมื่อเดือดร้อน($\bar{X}$ =4.16) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อที่ 7 ที่ว่า สนับสนุนกิจกรรมชุมชน มีจิตอาสา($\bar{X}$ = 3.90)

5.2.2 การเผยแพร่พุทธวิธีเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของคนไทยในศตวรรษที่ 21 ด้านกรุณา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อที่ 5 เสียสละความสุขส่วนตัวเพื่อผู้ร่วมงาน ($\bar{X} = 4.12$) รองลงมา คือ ข้อที่ 7 สนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ที่ทันสมัยในยุคปัจจุบัน ($\bar{X} = 4.11$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อที่ 2 ที่ว่า เข้าไม่กลั่นแกล้งคนที่อยู่ร่วมกัน ($\bar{X} = 3.98$)

5.2.3 การเผยแพร่พุทธวิธีเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของคนไทยในศตวรรษที่ 21 ด้านมุทิตา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่า อยู่ในระดับมากทั้งหมด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อที่ 10 ที่ว่า วางตัวเป็นกลางในข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นสังคม ($\bar{X} = 4.20$) รองลงมา คือ ข้อที่ 1 ที่ว่า แสดงความยินดีกับผู้ที่ได้ตำแหน่ง ข้อที่ 8 ที่ว่า สนับสนุนช่วยเหลือผู้อื่นในการแก้ปัญหา ข้อที่ 9 ที่ว่า เป็นกำลังใจให้ผู้อื่นในการทำงาน ($\bar{X} = 4.13$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อที่ 2 เป็นมิตรกับทุกคน ข้อที่ 6 ที่ว่า มีส่วนช่วยเหลือในการเผยแพร่ผลงานของผู้อื่น ($\bar{X} = 4.09$)

5.2.4 การเผยแพร่พุทธวิธีเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของคนไทยในศตวรรษที่ 21 ด้านอุเบกขา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อที่ 2 ที่ว่า มีความซื่อสัตย์ในการปฏิบัติหน้าที่ ($\bar{X} = 4.17$) รองลงมา คือ ข้อที่ 3 ที่ว่า ช่มใจรักษาอารมณ์ให้มั่นคง ($\bar{X} = 4.16$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อที่ 8 ที่ว่า รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ($\bar{X} = 4.04$)

5.2 การประเมินผลการทดลองพัฒนาการเผยแพร่พุทธวิธีเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของคนไทยในศตวรรษที่ 21 ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา สภาพที่อยู่อาศัย การรับสื่อมวลชน แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการเผยแพร่พุทธวิธีเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของคนไทยในศตวรรษที่ 21 ไม่แตกต่างกัน

5.3 ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการเผยแพร่พุทธวิธีเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของคนไทยในศตวรรษที่ 21

5.3.1 ข้อเสนอแนะการเผยแพร่พุทธวิธีเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของคนไทยในศตวรรษที่ 21 ด้านเมตตา ลำดับตามความถี่จากมากไปหาน้อย คือ ต้องมีความระลึกถึงความทุกข์ของผู้อื่นและยังจิตใจให้มีกุศลอยู่เสมอ รองลงมา คือ ต้องมีความรักและความปรารถนาดีที่จะเห็นมีความสุข ไม่เบียดเบียนรังแก หรือ เอาเปรียบผู้อื่น รู้สึกสงสาร เอ็นดู ผู้อื่นอยู่เสมอ แม้ใครจะด่าจะว่า หรือจะมาทำร้ายให้ความเป็นมิตรต่อคนรอบข้าง มีความปรารถนาให้ผู้อื่นมีความสุขอย่างแท้จริงเกิดขึ้นจากใจบริสุทธิ์ และไม่มีแอบแฝงเพียงหวังประโยชน์ของตน

5.3.2 ข้อเสนอแนะการเผยแพร่พุทธวิธีเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของคนไทยในศตวรรษที่ 21 ด้านกรุณา ลำดับตามความถี่ จากมากไปหาน้อย คือ มีความปรารถนาที่จะช่วยหรือสงเคราะห์ผู้อื่นให้พ้นทุกข์จากการหิวโหยอดอยาก รองลงมา คือ ป้องกันการเกลียดกันหรือเป็นศัตรูกัน จะทำให้เกิดความชุ่มเคื่อง ความอิจฉา และเพิ่มความบาดหมาง ให้ความช่วยเหลือสงเคราะห์ผู้อื่นตามกำลังทรัพย์

ของตนโดยการบริจาคทาน ต้องมีการส่งเสริมให้สร้างคุณงามความดีของผู้อื่นให้เจริญยิ่งขึ้นเสมอ ช่วยเหลือ สงเคราะห์ให้ผู้อื่นพ้นจากทุกข์การเจ็บป่วย และการทำตนให้เป็นประโยชน์ช่วยดูแลความสะอาด สถานที่สาธารณะ

5.3.3 ข้อเสนอแนะการเผยแผ่พุทธวิธีเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของคนไทยในศตวรรษที่ 21 ด้านกรุณา ลำดับตามความถี่ จากมากไปหาน้อย คือ แนะนำแนวทางต่อการยัง ประโยชน์ของผู้อื่นให้ เจริญยิ่งขึ้นไป รองลงมา คือแสดงความยินดีต่อผู้อื่นด้วยจิตอันบริสุทธิ์ เมื่อเห็นผู้มีความสุข อนุเคราะห์ ในกุศลกรรมที่ผู้อื่นได้กระทำ ยกย่อง สรรเสริญในความดี และความสุขที่ผู้อื่นได้รับ และไม่ความแกล้ง ทำเพื่อหวังผลให้ผู้อื่นหลงเชื่อเพื่อหวังประโยชน์จากเขา

5.3.4 ข้อเสนอแนะการเผยแผ่พุทธวิธีเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของคนไทยในศตวรรษที่ 21 ด้านอุเบกขาลำดับตามความถี่ จากมากไปหาน้อย คือ มีความเป็นธรรม และความเสมอภาคต่อผู้อื่น ให้ความเคารพต่อความคิดและการแสดงออกของผู้อื่น รองลงมา คือทำจิตใจสงบ ไม่โต้ตอบต่อสิ่งที่ เราด้วยกายหรือวาจา และยอมรับในผลแห่งการกระทำที่ยังให้เกิดขึ้นเกิดขึ้นด้วยตนหรือผู้อื่น ทำใจ เป็นกลาง ไม่มีความอิจฉาริษยาต่อความสุขที่ผู้อื่นได้รับ

5.4 ผลข้อมูลจากการสัมภาษณ์การเผยแผ่พุทธวิธีเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของคนไทยใน ศตวรรษที่ 21 ปรากฏ ดังนี้

5.4.1 การเผยแผ่พุทธวิธีเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของคนไทย ด้านเมตตา พบว่า การลด พฤติกรรมก้าวร้าว ตามหลักเมตตา ในหลักธรรมพรหมวิหาร 4 เป็นความรู้สึกสงสารเอ็นดูผู้อื่นเสมอ แม้ใครจะมาทำร้าย ก็ยังนึกเอ็นดูในคนเหล่านั้น หากมีศัตรูก็กับศัตรูตั้งมนุษย์ที่น่าสงสารใช้ความ เมตตา ประารถนาให้คนอื่นมีความสุขด้วยจิตใจที่บริสุทธิ์ไม่แอบแฝงด้วยหวังประโยชน์ส่วนตน ส่งเสริม ให้เขาได้มีความสุขกับชีวิตอย่างยั่งยืน คอยหมั่นสังเกตและซักถามความเป็นอยู่ของคนรอบข้าง จะทำให้พวกเขารู้สึกว่าเราเอาใจใส่และห่วงใยพวกเขาจากใจจริง เกิดเป็นความสัมพันธ์ที่ดีที่จะช่วย ส่งเสริมให้การบริหารไปได้อย่างประสิทธิภาพ มุ่งสร้างความรักที่บริสุทธิ์ มีลักษณะมุ่งดี หวัง ตรงข้าม กับการชิงแค้นเกลียดชัง เป็นความรักที่ปราศจากกามราคะ ความกำหนัด เป็นความที่เป็นเหมือน ความรักระหว่างบิดา มารดา กับบุตรธิดา เพื่อนบ้าน คนในสังคม ชุมชน ในประเทศชาติ

5.4.2 การเผยแผ่พุทธวิธีเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของคนไทย ด้านกรุณา พบว่า การลด พฤติกรรมก้าวร้าว ตามหลักกรุณา แห่งพรหมวิหาร 4 เป็นความปรารถนาที่จะช่วยหรือสงเคราะห์ให้ ผู้อื่นให้พ้นทุกข์ บนพื้นฐานจิตใจอันบริสุทธิ์ จนนำไปสู่การใช้ปัญญาเพื่อที่จะหาแนวทางและการ ประพฤติต่อการสงเคราะห์นั้นให้สำเร็จ ซึ่งจะยังให้ตนเกิดมูทิตา คือ ความเอิบอิ่มและยินดีต่อความสุข และการพ้นทุกข์ของผู้อื่น การสงเคราะห์ผู้อื่นให้พ้นทุกข์ด้วยความปรารถนาดีที่แท้จริง อันประกอบ ขึ้นจากใจที่บริสุทธิ์ไม่เพียงสงเคราะห์ผู้อื่นเพราะหวังให้เขาหลงเชื่อหรือยังซึ่งประโยชน์แก่ตน การแสดงออกในความกรุณา ด้วยการให้ความช่วยเหลือหรือสงเคราะห์ผู้อื่นตามกำลังทรัพย์ของตน

เช่นการบริจาคทาน การช่วยเหลือหรือสงเคราะห์ผู้อื่นให้พ้นทุกข์ ได้แก่ การนำผู้ป่วยส่งโรงพยาบาล การส่งเสริมความดีของผู้อื่นให้เจริญยิ่งขึ้น เช่นการส่งเสริมเด็กกำพร้าให้เล่าเรียนหนังสือ การยังตนให้เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวม เช่น การทำความสะอาดวัดวาอารามในวันว่าง ความกรุณา ความเอ็นดู มีลักษณะทนดูโดยไม่ได้ พอใจช่วยเหลือ เกื้อกูลให้เขาได้รับความสุข โดยไม่เห็นแก่ความเหนื่อยยาก และสิ่งตอบแทนตรงกันข้ามกับความพยายามที่ร้าย การยื่นมือช่วยเหลือผู้อื่นช่วยเหลือผู้ประสบทุกข์ ช่วยเหลือแม้กระทั่งไม่ทำให้ศัตรูโกรธเรา ช่วยไม่ให้เค้าเพลือก่อกกรรมกับเรา เค้าด่าก็ไม่ตอบ เพื่อช่วยให้เค้าไม่มีเวรกับเรา เห็นขอทาน หรือคนที่เดือดร้อนก็ช่วยเหลือแบบไม่ต้องตระหนี่ พระพุทธองค์สอนให้ทำทาน เพื่อลดความตระหนี่ในตัว และแผ่ช่วยเหลือกันและกัน เป็นการทำบุญซึ่งถือว่าเป็นอริยทรัพย์ตามติดไปภพหน้าได้ได้ทุกภพ ท่านจะดูมีสง่าราศี แม้หมายังไม่กล้ากัด มีแต่ตามกระดิกหาง หรือคนเจอหน้าก็รักใคร่ ไปที่ไหนคนก็อยากเสวนาด้วย

5.4.3 การเผยแผ่พุทธวิธีเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของคนไทย ด้านมุกิตา พบว่า การลดพฤติกรรมก้าวร้าว ตามหลักมุกิตา แห่งพรหมวิหาร 4 พบว่า ความอึดเอิบ และยินดีในใจที่ได้ผู้อื่นมีความสุข และการพ้นทุกข์ อันจะนำไปสู่การส่งเสริม และสนับสนุนความสุขหรือความดีนั้นๆ ให้คงอยู่ และความเจริญยิ่งขึ้นไป อันเป็นการกำจัดกิเลสทางใจที่ยังให้เกิดแก่อุเบกขาต่อไป การแสดงออกในมุกิตา แสดงความยินดีต่อผู้อื่นด้วยจิตใจอันบริสุทธิ์ เมื่อผู้อื่นมีความสุข ยกย่อง สรรเสริญในความดีและความสุขที่ผู้อื่นได้รับ แนะนำหรือเสนอแนะแนวทางต่อการยังประโยชน์ของผู้อื่นให้เจริญยิ่งขึ้นไป อนุโมทนาในกุศลกรรมที่ผู้อื่นได้กระทำ ความชื่นใจ มีลักษณะว่าเร้าใจขึ้นบานพลอยมีความสุข ยินดีในสิ่งที่ผู้อื่นมี ยินดีในสิ่งที่ผู้อื่นเป็น ใครจะได้ดีกว่าเราก็นิยมยินดีกับเขา เขาทำความดีเราก็นิยมยินดีด้วย ไม่อิจฉาริษยา ไม่นินทาให้ร้ายเขา ไม่หมั่นไส้หรือน้อยเนื้อต่ำใจใดๆ ส่วนใครด่าว่าเราก็นิยมยินดีในเสียงที่ด่าเขามานินทา เรายินดีที่เขาินทาเราไป เพราะแสดงว่าเราได้เคยทำกรรมกับเขามาก่อน เราจึงต้องมาโดนด่าวันนี้ ส่วนที่เราต้องมาโดนด่าวันนี้ ส่วนที่เราต้องยินดี นั่นก็เพราะเราได้มีโอกาสได้ชดใช้กรรมแล้ว เป็นเรื่องน่ายินดีอย่างยิ่งที่ได้มีโอกาสชดใช้กรรมให้หมดไปโดยไม่เกิดการจองเวรกัน และได้บุญเพิ่มขึ้นอีกอย่างหนึ่งคือ อภัยทาน การที่เรายินดีน้อมรับแม้แต่คำด่าคำตินนินทา ยินดีที่ผู้อื่นดีกว่าเรา ยินดีที่เราไม่มีวันเก่งเหมือนใคร พอใจที่เกิดมาแบบนี้ แล้วท่านจะมีเสน่ห์มาก จะมีความมั่นใจในตนเอง และสีหน้าสว่างไสว ความหมองจะไม่มี

5.4.4 การเผยแผ่พุทธวิธีเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของคนไทย ด้านอุเบกขา พบว่า การลดพฤติกรรมก้าวร้าว ตามหลักอุเบกขา แห่งพรหมวิหาร 4 การวางเฉย ระลึกเสมอว่า ไม่มีอะไรเป็นตัวเป็นตนอย่างแท้จริง เขามีสิทธิ์ที่จะเลวหรือดี เขาก็ยังเวียนว่ายตายเกิดเหมือนเรา เขาทำอะไรมา ท่านก็วางเฉย อย่าไปเอามาเก็บจนปั่นป่วนใจ มีใจเป็นกลาง ใครมาพูดอะไรกระทบใจ ก็ทำใจเฉยๆ ไว้เหมือนสายลมโชยที่พัดคลอบใบหู ไม่มีแก่นสารใด มาทำร้ายใจเราได้ ใครทำอะไรมาก็วางเฉย เพราะ

เชื่อในกรรมว่า กรรมจะจัดผลกรรมได้ยุติธรรมที่สุด ความทุกข์ที่แท้จริงคือทุกข์ที่ต้องเวียนว่ายตายเกิด ไม่รู้จักจบสิ้น แต่ใครตำว่าเรานั้นเป็นเรื่อง จี๊ๆ ขำๆ ให้วางเฉย ความทุกข์เล็กๆ น้อยๆ จะทำอะไรเรา ไม่ได้เลยมองความทุกข์พวกนั้น ให้เล็กน้อยเหมือนสายลมโชยผ่านสลายไป เรื่องที่ตัวเอง ว่าทำยังไง ไม่ต้องกลับมาเวียนว่ายตายเกิดอีก ไม่ต้องไปยุ่งเรื่องคนอื่นไม่ต้องไปแก้นิสัยใคร ไม่ต้องไปเก็บคำพูด หรือการกระทำคนอื่นมาจ้องจับผิดหรือตีโพยตีพาย หรือเอามาใส่ใจจนเก็บข้ามวันข้ามคืน แล้วท่าน จะมีเสน่ห์มาก ใครเห็นใครรัก เวลาดวงตาก็จะไม่หนักเหมือนคนอื่น นี่คือพลังอุเบกขา การแสดงออก ในอุเบกขา การทำจิตเป็นกลาง ไม่มีความอิจฉาริษยาต่อความสุขที่ผู้อื่นได้รับ มีความเป็นธรรม และความเสมอภาคต่อผู้อื่น จิตใจสงบ มาได้ตอบสนองสิ่งเร้าด้วยกายหรือวาจา ให้ความเคารพต่อความคิด และการแสดงออกของผู้อื่น ยอมรับในผลแห่งการกระทำที่ยังให้เกิดขึ้นด้วยตนหรือผู้อื่น ความเที่ยง ธรรม มีลักษณะเป็นผู้ใหญ่ใจหนักแน่น รู้จักสิ่งเป็นไปได้ เป็นไปไม่ได้ มองเห็นความเป็นไปของสัตว์ โลกได้ด้วยหลักแห่งกรรมอย่างชัดเจน ควรช่วยไม่ช่วย ช่วยไม่ได้ก็ไม่ทุกข์ใจตน เป็นผู้รู้จักประมาณ ทำให้คุณธรรมในสามข้อแรกมีความสมดุลคนที่เข้าถึงอุเบกขาธรรมข้อนี้ใจจะสงบเย็นด้วยคุณธรรมข้อ นี้อย่างมาก จึงสามารถข่มราคะได้อย่างดี

6. อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยการเผยแผ่พุทธวิธีเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของคนไทย สามารถอภิปราย ผลการวิจัยได้ดังนี้

6.1 การทดลองการเผยแผ่พุทธวิธีเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของคนไทยในศตวรรษที่ 21 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านมูทิตา รองลงมา คือ ด้านการอุเบกขาและด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านเมตตา ด้านกรุณา ตามลำดับ ทั้งนี้ หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเป็นพุทธวิธีสำคัญในการดำเนินชีวิตของคนในสังคม ที่จะลดความ ก้าวร้าว จะเป็นผลนำไปสู่ความรุนแรง ความแตกแยกในสังคมคนเหล่านี้ขาดการควบคุมสติและ วิเคราะห์ปัญหา ไม่สามารถยับยั้งตนเองได้ ผลที่ตามมาคือสังคมเดือดร้อน เริ่มมีความหวาดระแวง ในความปลอดภัยของชีวิตและทรัพย์สิน เมื่อถามถึงความคิดเห็นต่อความรุนแรงในสังคมในสังคม ส่วนใหญ่เราจะนึกถึงการทำร้ายร่างกาย เช่น การทะเลาะวิวาท การทุบ ตี ต่อย ตะ ซึ่งมิให้เห็นแทบ ทุกวันตามสถานบันเทิง ท้องถนน หรือแม้แต่สถานศึกษา ความรุนแรงอีกประเภทที่พบเห็นเป็นข่าวอยู่ บ่อยๆ ได้แก่ การล่อลวงลอบสังหาร ไม่ว่าจะเป็น พ่อช่มชื่นลูก ปู่หรือลุงช่มชื่นหลาน หรือครูช่มชื่นลูก ศิษย์ ที่น่าตกใจก็คือสถานที่เกิดเหตุมักจะเป็นที่บ้านหรือภายในโรงเรียน ซึ่งเป็นสถานที่ที่ควร จะปลอดภัยที่สุด และที่น่ากลัวก็คือข้อกล่าวหาข้างต้นเป็นการกระทำของคนในครอบครัวและคนใกล้ชิด ตัว แทบทั้งสิ้น สอดคล้องกับ พระครูพินิจรัตนกร (อนุสรณ์ ฐานทตโต) (2556 : ข) ได้ศึกษาการประยุกต์ใช้ พรหมวิหารในการสร้างสันติสุขใน อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมี

ความคิดเห็นต่อการนำหลักพรหมวิหารธรรมมาใช้ในการสร้างสันติสุขในตำบลบางแก้ว อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวมอยู่ระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยกับ 4.39 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับ อันดับแรก ได้แก่ ด้านอุเบกขา โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.46 รองลงมาคือ ด้านมูทิตา โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.41 ถัดมาคือ กรุณา โดยมาค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ด้านเมตตา โดยมีค่าเฉลี่ย 4.33 ตามลำดับ

6.2 การเผยแผ่พุทธวิธีเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของคนไทยในศตวรรษที่ 21 ด้านเมตตา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อที่ 6 ที่ว่า ไม่เบียดเบียนเพื่อน ญาติ พี่น้อง คนที่อยู่ในสังคม การไม่เบียดเบียนคนรอบข้าง ยังหมายถึง “การทุจจริต” ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน หมายความว่า “ประพฤติชั่ว คดโกง” และตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 1 คำว่า “โดยทุจจริต” หมายความว่า “เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบธรรมด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น” ซึ่งในที่นี้หมายความว่า ประโยชน์ที่แสวงหา นั้น เป็นประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย กล่าวคือ ผู้แสวงหาประโยชน์ไม่มีสิทธิ์ที่จะได้รับประโยชน์นั้นตามกฎหมาย (หยุด แสงอุทัย, 2532 : 245) สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระสราวุธ สุขจิต (ปัตตะมะ) (2558 : 209) ได้ศึกษาการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานของบุคลากร องค์การบริหารส่วนตำบลสะอาดบุรณ อำเภอมือง จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานบุคลากร องค์การบริหารส่วนตำบลสะอาดสมบุรณ อำเภอมือง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยทั้งสี่ด้านในระดับมาก โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านมูทิตา: ความยินดีเมื่อผู้อื่นอยู่ดีมีสุข ด้านเมตตา: ความรักความปรารถนาดี ด้านกรุณา: ความสงสารคิดช่วยให้เขาพ้นทุกข์ และด้านอุเบกขา: ความวางใจเป็นกลาง

6.3 การเผยแผ่พุทธวิธีเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของคนไทยในศตวรรษที่ 21 ด้านกรุณา ลำดับตามความถี่ จากมากไปหาน้อย คือ มีความปรารถนาที่จะช่วยเหลือหรือสงเคราะห์ผู้อื่นให้พ้นทุกข์ จากการหิวโหยอดยาก ปัญหานี้เป็นปัญหาสำคัญของสังคมปัจจุบันในรอบ 3 ทศวรรษที่ผ่านมา โลกประสบความสำเร็จอย่างยิ่งในการพัฒนาเศรษฐกิจและยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้คน ในปี 2533 ประชากรโลกกว่าร้อยละ 37 ยังตกอยู่ภายใต้ความยากจน แต่ในปี 2558 คนจนทั่วโลกลดลงเหลือเพียงร้อยละ 9.6 ของประชากรโลกเท่านั้น แม้การออกจากความยากจนจะมีผลทำให้ผู้คนอิ่มท้องและได้รับสารอาหารเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ แต่ก็มิได้เป็นเช่นนั้นเสมอไป ข้อมูลจากองค์การสหประชาชาติชี้ว่า ในปี 2558 โลกยังมีผู้ได้รับสารอาหารไม่เพียงพอกว่า 850 ล้านคน หรือคิดเป็นเกือบร้อยละ 12 ของประชากรโลก เมื่อมีการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) องค์การสหประชาชาติจึงเลือก “การขจัดความหิวโหย ความมั่นคง ทางอาหาร การยกระดับภาวะโภชนาการ และการส่งเสริมเกษตรกรรมยั่งยืน” (End hunger, achieve food security and improved nutrition and promote sustainable agriculture) เป็นเป้าหมายที่ 2 โดยแยกจากเป้าหมายที่ 1 ที่มุ่งขจัด

ความยากจนในทุกรูปแบบแก่นคิดหลักของ “การจัดความหิวโหย” ภายใต้เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน คือ การให้ความสำคัญการเข้าถึงอาหารที่เพียงพอและมีคุณค่าทางโภชนาการตลอดทั้งปี เป้าหมายนี้ยังเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการเกษตรอย่างยั่งยืน การปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่และกำลังการผลิตของเกษตรกรขนาดเล็กที่ช่วยให้เข้าถึงแหล่งที่ดินทำกิน เทคโนโลยี และการตลาดอย่างเท่าเทียม นอกจากนี้ยังรวมถึงความร่วมมือระหว่างประเทศก็เป็นสิ่งสำคัญที่สร้างความเชื่อมั่นในการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานและเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรด้วย แม้ภาครัฐ เอกชน และประชาสังคมจะให้การสนับสนุนการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนจากเวทีโลกเป็นอย่างดี แต่หากกล่าวเฉพาะ เป้าหมายที่ 2 ประเทศไทยกลับยังไม่มีมาตรการชัดเจนว่า สถานการณ์ของการยุติความหิวโหยเป็นอย่างไร หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าใจความหมายของ ‘ความหิวโหย’ ตรงกันหรือไม่ ไทยมีตัวชี้วัดอะไรแล้วบ้าง โครงการที่มีการดำเนินงานไปแล้วมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลแค่ไหน และสามารถบรรลุเป้าหมายได้จริงหรือไม่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูพินิจรัตนนารถ (อนุสรณ์ฐานทตโต) (2556 : ข) ได้ศึกษา การประยุกต์ใช้พรหมวิหารในการสร้างสันติสุขใน อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า 1)ด้านเมตตาควรจะมีการแบ่งปันช่วยเหลือกันในบางครั้งที่มีโอกาสอำนวย ถ้าบุคคลในตำบลเดียวกันรู้จักเมตตา ช่วยเหลือกันทุกคนก็จะเป็นสุขบุคคลในชุมชนต้องมีน้ำใจและมีความแบ่งปันซึ่งกันและกัน 2)ด้านกรุณาช่วยเหลือผู้ที่อ่อนแอและด้อยโอกาสเมื่อมีโอกาส การช่วยเหลือคนที่ทุกข์ให้พ้นทุกข์จะให้สังคมมีแต่ความสุข ไม่เอาเปรียบผู้อื่นและไม่เห็นแก่ตัว 3)ด้านมุทิตา ควรจะไม่อิจฉาหรือว่าร้ายผู้อื่น โดยที่ตนเองก็ยังไม่ดีพอ ยินดีกับเพื่อนร่วมโลก ไม่ควรอิจฉานิทานา และ 4)ด้านอุเบกขา เขาควรวางเฉยในสิ่งที่ไม่ใช่ประโยชน์ ไม่เข้าเติมเมื่อผู้อื่นทำผิดพลาด ควรให้กำลังใจเพื่อจะให้ผู้อื่นมีแรงสู้ต่อไป และควรนำหลักธรรมนี้ไปปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน

6.4 การเผยแผ่พุทธวิธีเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของคนไทยในศตวรรษที่ 21 ด้านมุทิตา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่า อยู่ในระดับมากทั้งหมด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อที่ 10 ที่ว่า วางตัวเป็นกลางในข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นสังคม ปัญหาความแตกแยกขัดแย้งมาจากความคิด ความก้าวร้าวมนุษย์อยู่กันเป็นสังคม ย่อมหนีไม่พ้นความขัดแย้ง เริ่มจากความขัดแย้งที่เกิดขึ้นกับตัวเอง ลังเลไม่สามารถจะตัดสินใจได้ และเมื่ออยู่กันตั้งแต่สองคนขึ้นไปก็เกิดความขัดแย้งระหว่างบุคคลสองคน เมื่อขยายเป็นสังคมกว้างใหญ่ขึ้นก็จะเกิดความขัดแย้งในมิติต่างๆ เช่น ความขัดแย้งในครอบครัว ความขัดแย้งของสถาบันต่างๆ ในสังคม ความขัดแย้งระหว่างสังคมและรัฐ จนถึงความขัดแย้งระหว่างหน่วยการเมืองสองหน่วย คือความขัดแย้งข้ามประเทศจนอาจนำไปสู่สงครามได้ระหว่างรัฐสำหรับกรณีความขัดแย้งภายในประเทศนั้น ในเบื้องต้นประเทศคือหน่วยรัฐชาติ ซึ่งอยู่รวมเป็นหน่วยเดียวกัน มีกลุ่มผู้ใช้อำนาจรัฐเพื่อการปกครองบริหาร การจัดการทางสังคม เศรษฐกิจโดยใช้อำนาจรัฐเพื่อการจัดระเบียบสังคม มีกฎระเบียบเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความขัดแย้งหรือแก้ไขความขัดแย้งเพื่อหาข้อยุติ อำนาจรัฐยังใช้ในการวางนโยบายเพื่อแก้ปัญหาสังคมและเพื่อ

พัฒนาสังคม และเพื่อการดังกล่าวสามารถใช้ทรัพยากรเพื่อให้บรรลุเป้าหมายได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครููปทุมศิลาภรณ์ (2557 : ข) ได้ทำการศึกษาวิจัยการศึกษาเกี่ยวกับการปัญหาการทะเลาะวิวาทในทัศนะพระพุทธศาสนา ผลการวิจัยพบว่า บทความนำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาเกี่ยวกับการทะเลาะวิวาทในทัศนะของพระพุทธศาสนา สถานศึกษาทุกระดับจะมีบริหาร ครูอาจารย์ ร่วมมือทุกฝ่ายเพื่อจัดการศึกษาให้ได้มาตรฐานตามนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ แต่ปัญหานักเรียนก่อเหตุทะเลาะวิวาท นับวันยิ่งทวีถูกทำร้ายร่างกายมาก่อนเป็นศัตรูคู่ริวาทของวัยรุ่น เกิดจากสาเหตุ เช่นการถูกทำร้ายร่างกายมาก่อนเป็นศัตรูคู่ริวาทความต้องการอดให้รุ่นน้องเห็นสร้างให้เกิดความรู้สึกศักดิ์ศรีหรือความยิ่งของสถาบัน เป็นต้น พระพุทธศาสนามองว่าปัญหาทั้งปวงย่อมเกิดจากเหตุ ดังนั้นก็ต้องแก้ที่เหตุ นั้น และเหตุที่สำคัญที่สุดคือตัณหา ที่เป็นเหตุการทะเลาะวิวาทในหมู่เยาวชน และหลักพุทธธรรมที่ช่วยปัญหาได้ในที่สุด

6.5 การเผยแผ่พุทธวิธีเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของคนไทยในศตวรรษที่ 21 ด้านอุเบกขาพบว่า ข้อเสนอแนะการเผยแผ่พุทธวิธีเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของคนไทยในศตวรรษที่ 21 ด้านอุเบกขาลำดับตามความถี่ จากมากไปหาน้อย คือ ความเป็นธรรม และความเสมอภาคต่อผู้อื่น ให้ความเคารพต่อความคิดและการแสดงออกของผู้อื่น เพราะทุกคนมีสิทธิขั้นพื้นฐานที่มนุษย์ทุกคนได้รับอย่างเสมอภาคกันเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างสันติสุข มีศักดิ์ศรี มีเสรีภาพ มีไมตรีจิต และมีความเมตตาต่อกัน โดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างในเรื่องเชื้อชาติ สีผิว เพศ อายุ ภาษา ศาสนา สถานภาพทางกายหรือสุขภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระสราวุธ สุขิโต (ปัดจมะ) (2558 : 209) ได้ศึกษาการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานของบุคลากร องค์การบริหารส่วนตำบลสะอาดบุรณ์ อำเภอมืองจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า 1)การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานบุคลากร องค์การบริหารส่วนตำบลสะอาดสมบุรณ์ อำเภอมือง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยทั้งสี่ด้านในระดับมาก โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านมุทิตา: ความยินดีเมื่อผู้อื่นอยู่ดีมีสุข ด้านเมตตา: ความรักความปรารถนาดี ด้านกรุณา: ความสงสารคิดช่วยให้เขาพ้นทุกข์ และด้านอุเบกขา: ความวางใจเป็นกลาง 2)ผลการเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักธรรมพรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลสะอาดบุรณ์ อำเภอมือง จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า บุคลากรที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษาต่างกัน มีการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารงาน โดยรวม ไม่แตกต่างกัน 3)ข้อเสนอเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานของบุคลากร องค์การบริหารส่วนตำบลสะอาดบุรณ์ อำเภอมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ลำดับความสำคัญผู้บริหารควรเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน เพื่อให้ผู้ร่วมงานทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งให้ความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ และพร้อมที่จะให้บริการแก่ผู้ร่วมงานอยู่เสมอ ผู้บริหารควรมีความเห็นอกเห็นใจผู้ร่วมงานและผู้ใต้บังคับบัญชาที่กำลังตกทุกข์ได้ยาก และให้ความช่วยเหลืออย่างสม่ำเสมอ และให้การยกย่องชมเชยทำงาน เพื่ออำนวยความสะดวกและบริการประชาชนอย่างรวดเร็วและสนองความ

ต้องการของประชาชนโดยบริหารอย่างโปร่งใส ทำงานด้วยความสัตย์สุจริต สามารถตรวจสอบได้ และควรมีการเปิดเผยได้สะดวก ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้การบริหารของ อบต. และเสนอความเห็นต่างๆ ร่วมปฏิบัติงาน ร่วมตรวจติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

7.1.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีนโยบายการจัดกิจกรรมฝึกจัดการกับความโกรธ ซึ่งสามารถฝึกทักษะต่างๆ ตามความถนัดหรือตามความสนใจของวัยรุ่น เช่น ฝึกการควบคุมความโกรธ การจัดการกับอารมณ์ ฝึกควบคุมความคิดของตนเอง การฝึกคลายเครียด เป็นต้น

7.1.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีนโยบายการเสริมสร้างการตระหนักในคุณค่าของตนเอง เป็นการสนับสนุนให้วัยรุ่นเชื่อว่า ตนเองมีคุณค่ามีความสามารถ และเป็นที่ยอมรับ ซึ่งครอบครัวและคนใกล้ชิดมีส่วนสำคัญในการช่วยประคับประคอง และสนับสนุนให้วัยรุ่นพัฒนาความสามารถตามความถนัดและยอมรับในตัวตนของวัยรุ่น

7.1.3 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีนโยบายส่งเสริมให้พ่อแม่ควรเป็นตัวอย่างที่ดี ใช้เหตุผลในการแก้ไข้ปัญหา เมื่อมีปัญหเกิดขึ้น ไม่ใช่ความรุนแรง ไม่ใช่อารมณ์ ค่อยๆ คิดแก้ไข้ปัญหา ซึ่งความหนักแน่นมั่นคงของพ่อแม่ การอยู่ในศีลธรรมอันดี จะเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับลูก และหากลูกวัยรุ่นมีปัญหาก็ให้คำแนะนำ ส่งเสริมให้ใช้เหตุผลในการแก้ไข้ปัญหา รวมทั้งแก้ไข้ปัญหาเคียงข้างลูก และ 4. พ่อแม่ควรให้เวลากับการดูแลครอบครัวให้มากขึ้น มอบความรัก ความอบอุ่น ส่งเสริมให้มีการสื่อสารพูดคุยปรึกษาหารือร่วมกัน จะทำให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีในครอบครัว ครอบครัวมีความเข้มแข็ง และจะช่วยให้เด็กวัยรุ่นเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีและมีคุณภาพในอนาคต มีวุฒิภาวะทางอารมณ์และจิตใจที่ดี ไม่แสดงออกถึงพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรง

7.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

7.2.1 ข้อเสนอแนะพ่อแม่ในการดูแลช่วยเหลือลูกวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมความรุนแรง 4 ประการ ดังนี้ 1)ฝึกจัดการกับความโกรธ ซึ่งสามารถฝึกทักษะต่างๆ ตามความถนัดหรือตามความสนใจของวัยรุ่น เช่น ฝึกการควบคุมความโกรธ การจัดการกับอารมณ์ ฝึกควบคุมความคิดของตนเอง การฝึกคลายเครียด เป็นต้น 2)การเสริมสร้างการตระหนักในคุณค่าของตนเอง เป็นการสนับสนุนให้วัยรุ่นเชื่อว่า ตนเองมีคุณค่ามีความสามารถ และเป็นที่ยอมรับ ซึ่งครอบครัวและคนใกล้ชิดมีส่วนสำคัญในการช่วยประคับประคอง และสนับสนุนให้วัยรุ่นพัฒนาความสามารถตามความถนัดและยอมรับในตัวตนของวัยรุ่น 3)พ่อแม่ควรเป็นตัวอย่างที่ดี ใช้เหตุผลในการแก้ไข้ปัญหา เมื่อมีปัญหเกิดขึ้น ไม่ใช่ความรุนแรง ไม่ใช่อารมณ์ ค่อยๆ คิดแก้ไข้ปัญหา ซึ่งความหนักแน่นมั่นคงของพ่อแม่ การอยู่ในศีลธรรมอันดี จะเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับลูก และหากลูกวัยรุ่นมีปัญหาก็ให้คำแนะนำ ส่งเสริมให้ใช้

เหตุผลในการแก้ปัญหา รวมทั้งแก้ไขปัญหาคีตติยธรรม และ 4)พ่อแม่ควรใช้เวลาในการดูแลครอบครัวให้มากขึ้น มอบความรัก ความอบอุ่น ส่งเสริมให้มีการสื่อสารพูดคุยปรึกษาหารือร่วมกัน จะทำให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีในครอบครัว ครอบครัวมีความเข้มแข็ง และจะช่วยให้เด็กวัยรุ่นเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดี และมีคุณภาพในอนาคต มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ และจิตใจที่ดี ไม่แสดงออกถึงพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรง

7.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

7.3.1 ควรศึกษาวิจัยเรื่องการเผยแผ่พุทธวิธี หลักทรี โอตตปปะเพื่อแก้ปัญหายาเสพติดของคนไทย

7.3.2 ควรศึกษาวิจัยเรื่องการเผยแผ่พุทธวิธี เพื่อสร้างคู่มือพัฒนาทางจิตใจของเยาวชนไทย

8. เอกสารอ้างอิง

- เต็มทิพย์ พานิชพันธุ์. (2550). ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กและเยาวชนชายในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาชุมชน. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พระครูบุญมีลาภรณ์. (2557). การศึกษากับการแก้ปัญหาทะเลาะวิวาทในทัศนะพระพุทธศาสนา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย.
- พระครูพินิจรัตนกร (อนุสรณ์ ฐานทดโต). (2556). การประยุกต์พรหมวิหารธรรมในสร้างสันติสุขในอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสนา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย.
- พระสราวุธ สุขิต (ปัตตะมะ). (2558). การประยุกต์ใช้หลักธรรมพรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานบุคลากร องค์การบริหารส่วนตำบลสะอาดสมบูรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด. วารสารมหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด. 4(1). 209-244.
- สุชา จันทร์เอม. (2545). จิตวิทยาเด็กเกร. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- สุนีย์ ธีรวิรุฬห์. (2542). การศึกษารายกรณีนักเรียนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวในเขตกรุงเทพมหานคร. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- หยุด แสงอุทัย. (2532). ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

9. คำขอบคุณ

การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี โดยได้รับความช่วยเหลือ สนับสนุนและการให้ข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ จากสำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ สถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ผู้วิจัยใคร่ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้ ขอกราบขอบพระคุณ พระราชปรียัติวิมล, ดร. ที่ให้คำปรึกษา ชี้แนะ แนะนำ ตรวจสอบ แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ของงานวิจัยให้ถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอขอบคุณ ผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัยให้มีความถูกต้อง และขอเจริญขอบคุณนักวิชาการและผู้ทรงคุณวุฒิ ทุกท่านที่ได้สละเวลาในการเข้าร่วมประชุมเพื่อวิพากษ์ ตรวจสอบ และให้คำแนะนำแก่ผู้วิจัยเพื่อให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น